

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของโจวเจี๋ยหลุน

พิมวรินทร์ ศิริศรีสุดากุล¹

(Received: September 12, 2022; Revised: November 21, 2022; Accepted: November 21, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของโจวเจี๋ยหลุนและศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษา ดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากบทเพลงของโจวเจี๋ยหลุน ระหว่างปี ค.ศ. 2000 - 2020 จำนวน 169 เพลง โดยวิเคราะห์ตามแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจำนวน 67 ครั้ง สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรัก 8 ประเภท โดยเรียงลำดับตามจำนวนที่ปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. [ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต] 2. [ความรัก คือ สิ่งของ] 3. [ความรัก คือ อาหาร] 4. [ความรัก คือ การเดินทาง] 5. [ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ] 6. [ความรัก คือ การแสดง] 7. [ความรัก คือ ธรรมชาติ] 8. [ความรัก คือ วิทยาศาสตร์] อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษาทั้งที่เป็นมุมมองความรักในเชิงบวกและมุมมองความรักในเชิงลบ เมื่อพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณ์ตามชนิดของคำ พบว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงส่วนใหญ่เป็นคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนาม ตามลำดับ และมักนำสิ่งที่ป็นรูปธรรม สิ่งที่อยู่รอบตัวที่มีลักษณะบางประการสอดคล้องกับความรักมากล่าวเปรียบเทียบกับความรัก ทำให้เข้าใจและเข้าถึงความหมายของความรักซึ่งเป็นนามธรรมและเข้าใจได้ยากผ่านสิ่งที่อยู่รอบตัวที่เป็นรูปธรรมและเข้าใจได้ง่าย นอกจากนี้ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงยังสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต มนุษย์ วัตถุสิ่งของ และอาหาร โดยนำสิ่งที่กล่าวมานี้มาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์กล่าวเปรียบเทียบกับความรัก ซึ่งการใช้อุปลักษณ์ตามแนวคิดนี้ทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของบทเพลงได้ง่ายขึ้น เกิดมโนภาพและอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ ถ้อยคำอุปลักษณ์ ความรัก บทเพลงจีน โจวเจี๋ยหลุน

¹ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อีเมล: pimwarin.siri@cmu.ac.th

The Study of Conceptual Metaphors of Love in Jay Chou's Songs

Pimwarin Sirisrisudakul²

Abstract

This study aims to explore the conceptual metaphors of love in Jay Chou's songs and to study the concept of love of the language user. The study is conducted by analyzing Jay Chou's 169 songs during the period of 2000 – 2020 by employing the conceptual metaphors theory of Lakoff and Johnson. The study suggests that the conceptual metaphorical expressions are used 67 times in the songs and reflect 8 types of conceptual metaphors which can be categorized and ranked based on the frequency of the appearance of each type in the songs respectively as 1. [Love is a living organism] 2. [Love is an object] 3. [Love is food] 4. [Love is journey] 5. [Love is a supernatural] 6. [Love is an acting] 7. [Love is nature] 8. [Love is science]. The conceptual metaphors reflect the concept of love of the language user in both positive and negative aspects. The study result of all categories shows that most of the metaphorical expressions appear in the songs are verbs, adjectives, and nouns respectively, and concrete objects that have certain common characteristics with the idea of love are often employed to compare with love to convey the meaning of love which is abstract and difficult to understand through concrete objects. Furthermore, the metaphorical expressions in the songs also reflect the concept of love of the language user who gives significance to the surroundings especially human, objects, and food by using all these as metaphorical expressions, this way makes it easier for the audience to understand the meaning of the songs and can visualize and feel the songs better.

Keywords: Conceptual metaphor, Metaphorical expressions, love, Chinese songs, Jay Chou

² Ph.D., Lecturer, Chinese Division, Department of Oriental Languages, Faculty of Humanities,
Chiang Mai University
E-mail: pimwarin.siri@cmu.ac.th

บทนำ

อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาณ (Cognitive Semantics) Lakoff และ Johnson (1980) นักภาษาศาสตร์ปริชาณผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอุปลักษณกล่าวว่า อุปลักษณมิได้เป็นเพียงกลวิธีทางวรรณศิลป์รูปแบบหนึ่งที่มีการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งเท่านั้น แต่ภาษาที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวันล้วนมีลักษณะการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณทั้งสิ้น อุปลักษณตามแนวคิดนี้เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์มีวิธีคิดต่อสรรพสิ่งเช่นไร ย่อมมีพฤติกรรมหรือมีการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับวิธีคิดนั้น โดยทั่วไปมนุษย์จะทำความเข้าใจสิ่งที่ไม่คุ้นเคยหรือเข้าใจยากผ่านอีกสิ่งหนึ่งที่จับต้องได้ รับรู้ได้ง่ายกว่า มองเห็นเชิงกายภาพได้ชัดเจนกว่า (Lakoff & Johnson, 2003) ด้วยเหตุนี้อุปลักษณจึงสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของมนุษย์ในสังคมนั้นได้อย่างชัดเจน ดังนั้นอุปลักษณตามแนวคิดนี้มีได้เป็นเพียงเรื่องของการใช้ภาษา แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องไปถึงระบบวิธีคิดหรือมโนทัศน์ของมนุษย์ เมื่อนำแนวคิดอุปลักษณเชิงมโนทัศน์มาวิเคราะห์ภาษาในบทเพลง สามารถสะท้อนปรากฏการณ์การใช้ภาษา ทำให้เกิดความเข้าใจการเชื่อมโยงความหมาย และสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของผู้ประพันธ์เพลงและมนุษย์ในสังคมได้

มนุษย์ใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างกันแล้ว มนุษย์ยังใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกผ่านบทเพลง บทเพลงเป็นบทประพันธ์สำหรับขับร้องหรือบรรเลง (Royal Institute, 2013) ประกอบด้วยเนื้อร้องทำนอง จังหวะ เรียงร้อยถ้อยคำภาษาเป็นท่วงทำนองร่วมกับจังหวะดนตรี ทำให้เกิดสุนทริยภาพ บทเพลงมักกล่าวถึงเรื่องราวในชีวิตผสมผสานกับจินตนาการของผู้ประพันธ์โดยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ตลอดจนสภาพสังคมในยุคนั้น ๆ สามารถสร้างอารมณ์สะท้อนใจ อารมณ์เศร้า รัก ผิดหวัง สนุกสนาน ตลกขบขัน หรือปลุกสำนึก (Chaikae & Kaeowichian, 2018, p. 88) โดยในแง่การใช้ภาษาในบทเพลงนำเอาถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบหรือการใช้ภาษาเปรียบเทียบแบบอุปลักษณมาใช้ในการเรียงร้อยถ้อยคำในการประพันธ์บทเพลงด้วย ซึ่งการใช้ภาษาเปรียบเทียบตามแนวคิดอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ประพันธ์เพลงและมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ ได้ อาทิ เนื้อเพลงท่อนหนึ่งในบทเพลง “ต้นรัก” ของศุภวิชญ์ บุญเกษม “เป็นเพียงต้นรักเล็ก ๆ ต้นหนึ่งที่เติบโตในหัวใจ มีเราที่คอยรดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ยด้วยรัก” สะท้อนความรักในมโนทัศน์ของผู้ประพันธ์เพลงผ่านการใช้อุปลักษณ เปรียบความรักเหมือนพืชที่มีการเจริญเติบโต งอกงาม เนื้อเพลงท่อนหนึ่งในบทเพลง “เหมือนรักครั้งแรก” ของ ชตารัช ศรีดำรงรักษ์ “ทำเป็นว่าหัวใจฉันไม่เคยแตก รักครั้งแรกไม่เคยกลัว และขอให้เธอทำเป็นว่ารักกันเหมือนตอนครั้งก่อน” สะท้อนความรักในมโนทัศน์ของผู้ประพันธ์เพลงผ่านการใช้อุปลักษณ เปรียบความรักเหมือนสิ่งของ เพราะวัตถุสิ่งของบางประเภทสามารถแตกได้ ในบทเพลงจึงก็ปรากฏการใช้ภาษาเปรียบเทียบแบบอุปลักษณเช่นกัน อาทิ เนื้อเพลงท่อนหนึ่งในบทเพลง “完美主义” ของโจวเจียหลุน “让我爱上你那场悲剧，是你完美演出的一场戏，宁愿心碎哭泣 再狠狠忘记你爱过我的证据 (ให้ละครเศร้าฉากนั้นที่ฉันได้ตกหลุมรักเธอ เป็นละครฉากหนึ่งที่เธอแสดงได้อย่างดีสมบูรณ์แบบ ยอมเจ็บซ้ำคร่ำครวญให้ใจสลาย จากนั้น

ค่อยลืมหักฐานทุกอย่างที่แสดงว่าเธอเคยรักฉันให้หมดสิ้น)” สะท้อนความรักในมโนทัศน์ของผู้ประพันธ์เพลง ผ่านการใช้อุปลักษณ์ เปรียบความรักเหมือนการแสดง

โจวเจี๋ยหลุน หรือที่คนไทยรู้จักกันในนาม Jay Chou ศิลปิน Superstar ชาวไต้หวันที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีผลงานเพลงเป็นจำนวนมาก ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2000 - 2020 มีผลงานเพลงรวม 169 บทเพลง บทเพลงที่โจวเจี๋ยหลุนขับร้องใส่อารมณ์ผสมผสานกับจังหวะและน้ำเสียงอันเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว มีลีลาการใช้ภาษาที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์ ไพเราะ ชวนฟัง บทเพลงของเขาจึงได้รับความนิยมจากนักฟังเพลงทั่วโลก นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เนื้อหาในบทเพลงของโจวเจี๋ยหลุนส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก และนอกจากตัวอย่างประโยคข้างต้น บทเพลงของโจวเจี๋ยหลุนยังมีการใช้ภาษาเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ที่น่าสนใจเกี่ยวกับความรักเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการใช้ภาษาที่แสดงอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงของโจวเจี๋ยหลุน ระหว่างปี ค.ศ. 2000 - 2020 จำนวน 169 เพลง และศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษาจากการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เหล่านั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของโจวเจี๋ยหลุน
2. เพื่อศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษา

ความหมายของอุปลักษณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของอุปลักษณ์

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) ในทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive Semantics) เกิดจากแนวความคิดของจอร์จ เลคอฟฟ์ (George Lakoff) และมาร์ค จอห์นสัน (Mark Johnson) อุปลักษณ์ตามแนวคิดนี้เป็นกระบวนการทางปริชานที่สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา เราสามารถเข้าใจระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของมนุษย์ในสังคมจากการศึกษาการใช้ภาษาของมนุษย์ในสังคมนั้นได้ ลักษณะการใช้ภาษาดังกล่าวเกิดจากการเชื่อมโยงความคิดระหว่างถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายหนึ่งกับถ้อยคำที่อยู่ในอีกแวดวงความหมายหนึ่ง โดยมีการถ่ายโยงความคิดจากแวดวงความหมายต้นทาง (Source Domain) ไปสู่แวดวงความหมายปลายทาง (Target Domain) ทำให้เราเข้าใจสิ่งหนึ่งที่เป็นนามธรรมหรือที่เป็นรูปธรรมน้อยกว่าได้จากอีกสิ่งหนึ่งที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่า ดังตัวอย่างอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาอังกฤษ TIME IS MONEY สะท้อนในถ้อยคำอุปลักษณ์ (Metaphorical expression) (Lakoff & Johnson, 1980, pp. 7-8) เช่น “I lost a lot of time when I got sick” ถ้อยคำอุปลักษณ์ คือ คำกริยา “lost” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่อยู่ในวงมโนทัศน์เกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง ซึ่งผู้ใช้ภาษาอังกฤษเลือกใช้คำศัพท์ดังกล่าวเมื่อกล่าวถึงเวลา เป็นการเชื่อมโยงความคิดระหว่างวงความหมายเกี่ยวกับเวลากับวงความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง โดยมีการถ่ายโยงความคิดจากวงความหมายต้นทาง คือ MONEY ไปสู่วงความหมาย

ปลายทาง คือ TIME ถ้อยคำอุปลักษณดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า TIME มีคุณสมบัติหรือลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับ MONEY ในมุมมองของผู้ใช้ภาษาอังกฤษ

โดยงานวิจัยนี้ต้องการศึกษาการใช้อุปลักษณเกี่ยวกับความรักในบทเพลงของศิลปินโจเจียหลุน ผู้วิจัยใช้แนวคิดอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสันเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณา ลักษณะการใช้ภาษาที่เชื่อมโยงความคิดระหว่างสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับหรือมโนทัศน์ปลายทาง (Target domain) ซึ่งได้แก่ “ความรัก” กับต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง (Source domain) ซึ่งความหมายของต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางนั้นไม่ตรงตามความหมายโดยตรงหรือไม่ใช่ความหมายประจำรูป แต่นำมาใช้ถ่ายทอดความหมายไปสู่สิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับหรือมโนทัศน์ปลายทาง เพื่อแสดงให้เห็นว่าความรักมีคุณสมบัติหรือลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับสิ่งใดในมุมมองของผู้ใช้ภาษา สะท้อนให้เห็นระบบความคิดหรือมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ประพันธ์เพลงและมนุษย์ในสังคม จินจากการนำอุปลักษณเชิงมโนทัศน์เหล่านั้นไปใช้ในการเปรียบเทียบ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ในบทเพลง อาทิ Dittakit และ Burapachee (2012) ศึกษาภาษาที่เป็นอุปลักษณและมโนทัศน์ในบทเพลงความรักซึ่งประพันธ์โดยนิติพงษ์ ห่อนาค ผลการศึกษาพบอุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรัก 10 ประเภท ได้แก่ ความรักเป็นสิ่งมีชีวิต เป็นสิ่งไม่มีชีวิต เป็นธรรมชาติ เป็นสุภาพ เป็นการเดินทาง เป็นการศึกษา เป็นการแข่งขัน เป็นการทำงาน เป็นการค้าการลงทุน และเป็นการแสดง ส่วน Klindej และ Rodsap (2019) ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงซึ่งเป็นผลงานประพันธ์ของแก้ว อัจฉริยะกุล ผลการศึกษาพบอุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรัก 5 ประเภท ได้แก่ ความรักเป็นสิ่งมีชีวิต ความรักเป็นสิ่งไม่มีชีวิต ความรักเป็นการเดินทาง ความรักเป็นการศึกษา และความรักเป็นการต่อสู้ นอกจากนี้ผู้ประพันธ์มักนำถ้อยคำอุปลักษณที่เป็นรูปธรรมมาใช้ในการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นนามธรรม โดยพบอุปลักษณความรักที่มีความสัมพันธ์เชิงความหมายกับธรรมชาติและร่างกายมนุษย์มากที่สุด นอกจากนี้มีงานวิจัยของ Muangkaew และ Nitnara (2019) ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณที่สะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ผลการศึกษาพบว่า รูปคำอุปลักษณที่ปรากฏในบทเพลงสะท้อนมโนทัศน์ความรักจำนวน 5 มโนทัศน์ ได้แก่ ความรักคือธรรมชาติ ความรักคือสิ่งประดิษฐ์/สิ่งก่อสร้าง ความรักคือการศึกษา ความรักคือเกม/การแข่งขัน และความรักคือเครื่องใช้/เครื่องนุ่งห่ม

สำหรับงานวิจัยในประเทศจีนที่ศึกษาอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ในบทเพลง อาทิ Liu (2015) ศึกษาอุปลักษณในเนื้อเพลงของหว่ง เฟย ผลการศึกษาพบว่า เนื้อเพลงในบทเพลงของหว่งเฟยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความรัก สามารถจำแนกประเภทของมโนทัศน์ต้นทางหรือถ้อยคำอุปลักษณที่ปรากฏในบทเพลงได้ 7 ประเภท ได้แก่ อุปลักษณสัตว์และพืช อุปลักษณสิ่งของ อุปลักษณมนุษย์ อุปลักษณสงคราม อุปลักษณสภาพอากาศ อุปลักษณการเดินทาง และอุปลักษณอื่น ๆ ถ้อยคำอุปลักษณที่ปรากฏในบทเพลงส่วนใหญ่เป็นคำนาม และมโนทัศน์ปลายทางที่มีลักษณะสอดคล้องกับถ้อยคำอุปลักษณที่ทำหน้าที่เป็นมโนทัศน์ต้นทางนั้นมี

ความหลากหลาย อาทิ มโนทัศน์ต้นทาง “火 (ไฟ)” ปรากฏในบทเพลงของหวังเฟยทั้งหมด 3 บทเพลง แม้ว่าจะใช้เปรียบถึงมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” เหมือนกัน แต่กลับใช้เปรียบถึงระดับความรักและการจำแนกประเภทของความรักที่แตกต่างกันชัดเจน Liao (2018) ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนยอดนิยมจำนวน 108 เพลง ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักจำนวน 36 ถ้อยคำ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏสะท้อนมโนทัศน์ความรักจำนวน 12 มโนทัศน์ ได้แก่ ความรักคือพลังทางกายภาพ ความรักคือการเดินทาง ความรักคือการตามล่า ความรักคืออาหาร ความรักคือสงคราม ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ ความรักคือพืช ความรักคือธรรมชาติ ความรักคือตาข่าย ความรักคือของมีค่า ความรักคือเกม ความรักคือสีสน่ ส่วน Du (2015) ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงภาษาจีนและบทเพลงภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงภาษาจีนและบทเพลงภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในภาษาจีนและภาษาอังกฤษนั้นมีความคล้ายคลึงกันมาก อาทิ ความรักคือการเดินทาง ความรักคือสงคราม ความรักคือของเหลว ความรักคือพืช ความรักคือไฟ ความรักคือความไม่เท่าเทียมกัน ความรักคือสิ่งวิเศษ แต่ในบทเพลงภาษาจีนและบทเพลงภาษาอังกฤษก็ปรากฏการใช้อุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักที่แตกต่างกัน ในบทเพลงภาษาอังกฤษพบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่แสดงให้เห็นว่า ความรักคือพระอาทิตย์ ความรักคือสัญญา เป็นต้น แต่ในบทเพลงภาษาจีนกลับพบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่แสดงให้เห็นว่า ความรักคือพระจันทร์ ความรักคือพรหมลิขิต เป็นต้น นอกจากนี้มีงานวิจัยของ Wei (2016) วิเคราะห์เปรียบเทียบถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงภาษาจีนและภาษาไทย พบว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่มีความคล้ายคลึงกันในบทเพลงภาษาจีนและภาษาไทย ได้แก่ ความรักคืออาหาร ความรักคือพืช ความรักคือของเหลวในสิ่งบรรจ ความรักคือใจ ความรักคือสิ่งของ ความรักคือการเดินทาง ความรักคือเกม ภาพยนตร์ นิทาน ความรักคือสงคราม ความรักคือไฟ ความรักคือธรรมชาติ ความรักคือสิ่งเหนือธรรมชาติ ความรักคือสินค้า ความรักคือสัตว์ ความรักคือพรหมลิขิต ความรักคือการเรียน ความรักคือเพลง ความรักคือการเจ็บป่วย แต่ก็ไม่ปรากฏการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่แตกต่างกันในบทเพลงภาษาจีนและภาษาไทย ในบทเพลงภาษาจีนพบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่แสดงให้เห็นว่า ความรักคือพระจันทร์ ความรักคือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ในบทเพลงภาษาไทยพบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่แสดงให้เห็นว่า ความรักคือสิ่งก่อสร้าง ความรักคือการทำงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นว่า มีการศึกษาการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงภาษาต่าง ๆ ซึ่งทำให้เข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษานั้นผ่านการเปรียบเทียบตามแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ การศึกษาการใช้อุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงภาษาต่าง ๆ เพื่อสะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษานั้นยังเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การศึกษา แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนแล้วก็ตาม แต่ยังมีจำนวนไม่มาก และยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงทั้งหมดของโจวเจี๋ยหลุน งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของศิลปินโจวเจี๋ยหลุน วิเคราะห์รูปภาษาในบทเพลงที่นำมาใช้เป็น

ถ้อยคำอุปลักษณ์เพื่อแสดงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ใช้ภาษา ซึ่งผลการศึกษาของงานวิจัยชิ้นนี้จะทำให้เราเข้าใจมโนทัศน์ความรักของชาวจีน และจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษามานุษยวิทยาในการเข้าใจและเข้าถึงความหมายที่ผู้ใช้ภาษาชาวจีนนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบกับความรัก ซึ่งไม่ตรงตามความหมายโดยตรงหรือไม่ใช่ความหมายประจำรูป

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์
2. รวบรวมถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงของศิลปินโจวเจี๋ยหลุน ระหว่างปี ค.ศ. 2000 - 2020 จำนวน 169 เพลง
3. วิเคราะห์และจำแนกประเภทถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงโดยพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณ์จากความหมายที่นำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบกับความรัก ไม่ใช่ความหมายประจำรูป
4. วิเคราะห์มโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษาจากถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลง โดยอธิบายการถ่ายทอดความหมายจากแวดวงความหมายต้นทางไปยังแวดวงความหมายปลายทางตามแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน
5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของศิลปินโจวเจี๋ยหลุนจำนวน 169 เพลง ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงจะหมายถึงรูปภาพที่เกี่ยวกับความรัก ลักษณะหรือคุณสมบัติของความรัก อารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรัก อาการที่เกิดจากความรัก การแสดงออกทางความรู้สึกที่เกิดจากความรัก อาทิ สุข สมหวัง ผิดหวัง เสียใจ น้อยใจ ออกหัก รักข้างเดียว หมดรัก คลายรัก เลิกรา และพบว่ามีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรัก รวมทั้งสิ้น 67 ครั้ง สามารถสะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักได้ทั้งหมด 8 ประเภท ดังนี้

1. ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต

เมื่อนำมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต รวมถึงคุณสมบัติ ลักษณะ สภาพ อากัปกริยา อวัยวะของสิ่งมีชีวิตมาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง “สิ่งมีชีวิต” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “สิ่งมีชีวิต” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต ปรากฏทั้งสิ้น 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.35 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

那笑容是夏季，你我的过去被顺时针的忘记，缺氧过后的爱情，粗心的眼泪是多余。

รอยยิ้มเรอนั้นดังฤดูร้อน อดีตของเราสองคนคงถูกลืมเลือนตามเข็มนาฬิกา สำหรับความรักที่ขาดอากาศหายใจไปแล้ว น้ำตาที่ไม่ได้มาจากใจนั้นก็ย่อมเป็นส่วนเกินไร้ค่า

(เพลง 退后 อัลบั้ม 依然范特西: 2006)

ตัวอย่างที่ 2

我占据格林威治守候着你，在时间标准起回忆过去，你却在永夜的极地旅行，等爱在失温后渐渐死去。

ฉันยึดเมืองกรีนนิชไว้รอคอยเธอ มาร่ำลึกถึงอดีตที่เส้นเวลามาตรฐาน แต่เธอกลับออกเดินทางท่องเที่ยวไปในเขตขั้วโลกที่มีแต่คำคืนอันยาวนาน รอจนกระทั่งความรักนั้นค่อย ๆ ตายจากไปอย่างช้า ๆ หลังจากความอบอุ่นในร่างกายหมดลง

(เพลง 爱你没差 อัลบั้ม 十二新作: 2012)

ตัวอย่างที่ 3

我轻轻地尝一口，份量虽然不多，却将你的爱完全吸收。

ฉันค่อย ๆ ลิ้มลอง แม้ว่าปริมาณมันไม่ได้มากมาย แต่กลับซึมซับความรักจากเธอไว้ได้ทั้งหมด

(เพลง 甜甜的 อัลบั้ม 我很忙: 2007)

ตัวอย่างที่ 4

我轻轻摇曳风铃，想唤醒被遗弃的爱情。

ฉันสั่นกระดิ่งลูลมเบา ๆ ประรณจะปลุกความรักที่ถูกทิ้งร้างไว้ให้ฟื้นคืน

(เพลง 枫 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ 5

把安全帽戴好，不让你在爱情路上跌倒。

สวมหมวกนิรภัยให้เรียบร้อย จะไม่ยอมให้เธอล้มลงบนเส้นทางแห่งรัก

(เพลง 等你下课: 2018)

ตัวอย่างที่ 6

这风铃跟心动很接近，这封信还在怀念旅行，路过的爱情都太年轻。

กระดิ่งลูลมมันคล้ายกับจังหวะเต้นของหัวใจ จดหมายฉบับนี้ยังคงหวนหาถึงการเดินทางเสมอ เราต่างเด็กเกินไปสำหรับความรักที่ผ่านไปครานั้น

(เพลง 手写的从前 อัลบั้ม 哎呦，不错哦: 2014)

ตัวอย่างที่ 7

为你弹奏肖邦的夜曲，纪念我死去的爱，跟夜风一样的声音。

บทเพลงยามราตรีของโชแปงที่ฉันบรรเลงเพื่อเธอ เพื่อระลึกถึงความรักของฉันที่ตายไป เสียงนั้น
ราวกับสายลมในยามค่ำคืน

(เพลง 夜曲 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ 8

弹着琴，唱你爱的歌，暗恋一点都不痛苦，痛苦的是你根本没看我，我唱这么走心，却走不进你心里。

เล่นเปียโน ร้องเพลงที่เธอชอบ การแอบรักไม่เจ็บเลยสักนิด เจ็บที่เธอไม่มองมาที่ฉันเลย
ฉันร้องเพลงด้วยหัวใจ แต่ไม่สามารถเข้าไปอยู่ในใจเธอได้เลย

(เพลง 等你下课: 2018)

ตัวอย่างที่ (1) - ตัวอย่างที่ (3) นำคำศัพท์ในแวดวงเกี่ยวกับการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายของสิ่งมีชีวิตมาใช้อธิบายถึงความหมายในแวดวงความรัก ตัวอย่างที่ (1) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “缺氧 (ขาดออกซิเจน/ขาดอากาศหายใจ)” เป็นภาวะที่ร่างกายได้รับออกซิเจนไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยปกติร่างกายของสิ่งมีชีวิตจำเป็นต้องใช้ออกซิเจนเพื่อให้อวัยวะต่าง ๆ ทำงานได้ เมื่อออกซิเจนในร่างกายลดต่ำลง อวัยวะต่าง ๆ ก็จะเริ่มทำงานบกพร่องและเป็นอันตรายต่อร่างกายจนทำให้เสียชีวิต เมื่อถ้อยคำอุปลักษณ์ “缺氧 (ขาดออกซิเจน/ขาดอากาศหายใจ)” ถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความสัมพันธ์ที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ ถูกกละเลย ทำให้ไม่มีความสุข รู้สึกผิดหวัง เหมือนภาวะที่ร่างกายขาดออกซิเจน

ตัวอย่างที่ (2) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “失温 (อุณหภูมิลดต่ำลง/ความอบอุ่นในร่างกายหมดลง)” เมื่ออุณหภูมิร่างกายต่ำกว่าปกติ ร่างกายจะไม่สามารถสร้างความร้อนขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง กล้ามเนื้อหัวใจจะทำงานผิดปกติ ระบบต่าง ๆ ของร่างกายจะล้มเหลวและเสียชีวิตในที่สุด เมื่อถ้อยคำอุปลักษณ์ “失温 (อุณหภูมิลดต่ำลง/ความอบอุ่นในร่างกายหมดลง)” ถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่เหมือนเดิม ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ถูกเพิกเฉย ถูกกละเลยความรู้สึก ทำให้รู้สึกผิดหวัง เศร้าเสียใจ เหมือนการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิร่างกาย เมื่ออุณหภูมิในร่างกายต่ำกว่าปกติ ทำให้ระบบภายในร่างกายล้มเหลว และเสียชีวิตในที่สุด

ตัวอย่างที่ (3) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “吸收 (ดูดซึม/ซึมซับ)” การดูดซึมเป็นหนึ่งในกระบวนการทำงานของระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินอาหารเป็นระบบที่ทำหน้าที่ในการบดย่อยอาหาร และดูดซึมสารอาหารเข้าสู่ร่างกาย เพื่อนำไปใช้เป็นพลังงานในการดำเนินกิจกรรมของเซลล์ (Digestive system: Organs in the digestive system, 2019) เมื่อนำถ้อยคำอุปลักษณ์ “吸收 (ดูดซึม/ซึมซับ)” มากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการสัมผัสได้ถึงความรู้สึกที่ดีและความรักที่คนรักมอบให้ การได้รับความรักจากคนรักซึ่งทำให้รู้สึกอึดอัดหัวใจ มีความสุข เหมือนการดูดซึมสารอาหารผ่านทางเดินอาหารเข้าสู่

กระแสเลือดเพื่อนำไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่ออวัยวะส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอ ก็จะส่งผลให้ระบบภายในร่างกายแข็งแรง สามารถทำงานได้เป็นปกติ

ตัวอย่างที่ (4) - ตัวอย่างที่ (5) นำคำศัพท์ในแวดวงเกี่ยวกับอากัปกริยาของสิ่งมีชีวิตมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก ตัวอย่างที่ (4) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “唤醒 (ปลุก)” ความหมายประจำรูป หมายถึง ทำให้ตื่นจากหลับ ทำให้ได้สติ รู้สึกตัว รู้ผิดชอบชั่วดี (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการฟื้นฟูความรักให้กลับคืนมา ให้ความสัมพันธ์กลับมาดังเดิม เหมือนการปลุกให้ตื่นจากการนอนหลับ

ตัวอย่างที่ (5) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “跌 (ล้ม)” เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบอาการผิดหวัง เสียใจจากความรัก เหมือนเวลาที่หกล้ม ก็จะเกิดอาการบาดเจ็บ ปวด บวม อักเสบ มีบาดแผลเป็นต้น เมื่อพิจารณาร่วมกับบริบทอื่นที่ปรากฏในประโยค เปรียบอาการผิดหวัง เสียใจที่เกิดจากความสัมพันธ์รักที่ไม่ดี การไม่ได้รับความรักจากคนรัก

ตัวอย่างที่ (6) - ตัวอย่างที่ (7) นำคำศัพท์ในแวดวงเกี่ยวกับลักษณะ สภาพของสิ่งมีชีวิตมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก ตัวอย่างที่ (6) ความรักของวัยรุ่นมักเกิดขึ้นแบบปุบปับ เป็นความรักที่ฉิวเผิน ไม่มั่นคง ไม่ยืนยาว เปลี่ยนแปลงง่าย รักง่ายหน่ายเร็ว หรือที่เรียกกันว่า “Puppy Love” เมื่อนำถ้อยคำอุปลักษณ์ “年轻 (เด็ก/วัยรุ่น)” มากกล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่ฉิวเผิน ไม่มั่นคง

ตัวอย่างที่ (7) เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสัจธรรมอันแท้จริงของสิ่งมีชีวิต เมื่อนำถ้อยคำอุปลักษณ์ “死亡 (ตาย)” ซึ่งความหมายประจำรูป หมายถึง สูญเสียชีวิต สิ้นชีวิต (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) มาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่จบลง ความสัมพันธ์ที่จบลง การยุติความสัมพันธ์ การเลิกรา เหมือนสัจธรรมของชีวิต มีเกิด แก่ เจ็บ และตาย ความรักมักเริ่มต้นจากความสุข เสมือนการกำเนิดของสิ่งมีชีวิต มักเป็นเรื่องที่น่ายินดีปรีดา แต่เมื่อสุดท้ายความรักเดินทางมาถึงจุดจบ เมื่อต้องเผชิญกับการเลิกรา หรือการถูกคนรักทอดทิ้ง ทำให้รู้สึกเสียใจ ซ้ำใจ เศร้าใจจนแทบจะไม่สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ เสมือนการสูญเสียชีวิต สิ้นชีวิต

ตัวอย่างที่ (8) นำคำศัพท์ในแวดวงเกี่ยวกับอวัยวะของสิ่งมีชีวิตมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก ถ้อยคำอุปลักษณ์ “心 (ใจ)” ความหมายประจำรูป หมายถึง อวัยวะภายในร่างกายของคนหรือสัตว์ชั้นสูงที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการทำงานของระบบไหลเวียนโลหิต (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) นอกจากนี้ หัวใจยังเป็นอวัยวะสำคัญที่ตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึก เมื่อดีใจ เสียใจ โมโห ตื่นเต้น มีความสุขย่อมส่งผลต่อจังหวะการเต้นของหัวใจ เมื่อพบเจอคนรักหรือคนที่แอบรักมักเกิดความรู้สึกตื่นเต้น ดีใจ มีความสุขมากเป็นพิเศษ ส่งผลให้หัวใจเต้นเร็ว “心 (ใจ)” จึงถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เมื่อพิจารณาร่วมกับบริบทอื่นที่ปรากฏ

ในประโยค “走不进你心里 (ไม่สามารถเข้าไปอยู่ในใจเธอ)” เปรียบเหมือนการไม่ได้รับความรักจากอีกฝ่าย อาการรักข้างเดียว

สิ่งมีชีวิต (มนต์ศน์ต้นทาง)	ความรัก (มนต์ศน์ปลายทาง)
ขาดออกซิเจน ขาดอากาศหายใจ	→ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ถูกละเลย
อุณหภูมิในร่างกายลดต่ำลง ความอบอุ่น ในร่างกายหมดลง	→ ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ถูกละเลย
ดูดซึม ซึมซับ	→ สัมผัสได้ถึงความรักที่คนรักมอบให้ ได้รับ ความรักจากคนรัก
ปลุก (ให้ตื่น)	→ ฟื้นฟูความรักให้กลับคืนมา
ล้ม	→ อาการผิดหวัง เสียใจ
เด็ก วัยรุ่น	→ ความรักไม่มั่นคง ผิดเพี้ยน
สูญเสียชีวิต สิ้นชีวิต	→ ความสัมพันธ์ที่จบลง การยุติความสัมพันธ์ การเลิกรา
ใจ	→ ความรัก
ไม่สามารถเข้าไปอยู่ในใจเธอ	→ การไม่ได้รับความรักจากอีกฝ่าย อาการรัก ข้างเดียว

2. ความรัก คือ สิ่งของ

เมื่อนามโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ วัตถุต่าง ๆ ของ หรือข้าวของ (Royal Institute, 2013) มาเป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมนต์ศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบหรือมนต์ศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมนต์ศน์ต้นทาง “สิ่งของ” กับมนต์ศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “สิ่งของ” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมนต์ศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ สิ่งของ ปรากฏทั้งสิ้น 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.88 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 9

为自己的人生鲜艳上色，先把爱涂上喜欢的颜色。

แต่งแต้มสีสันสดใสสวยงามให้กับชีวิตตนเอง ก่อนอื่นใดจงระบายสีความรักด้วยสีที่เธอชอบเสียก่อน

(เพลง 稻香 อัลบั้ม 魔杰座: 2008)

ตัวอย่างที่ 10

失去你，还有什么事好关心，我用漂亮的押韵，形容被掠夺一空的爱情。

เสียเธอไป ยังมีอะไรให้สนใจอีก ฉันใช้คำคล้องจองที่ไพเราะสวยงาม พรรณนาความรักที่ถูกฉกฉวย
ไปจนว่างเปล่า

(เพลง 夜曲 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ 11

笑容勉强不来，爱深埋珊瑚海，毁坏的沙雕如何重来，有裂痕的爱怎么重盖。
รอยยิ้มมันฝืนกันไม่ได้ ความรักฝังลึกไว้ในทะเลคอรัล ประติมากรรมกองทรายที่พังทลายลงจะกลับ
เป็นเหมือนเดิมได้อย่างไร ความรักที่มีรอยร้าวจะให้สร้างใหม่อย่างไร

(เพลง 珊瑚海 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ 12

拆开，我的心随你看，满满的都是爱，我的眼皮跳一下代表你在想我。
แกะออกสิ หัวใจของฉันให้เธอดูได้เสมอ ภายในใจนั้นเต็มไปด้วยรัก หนึ่งตาฉันกระตุกหนึ่งที
นั้นหมายถึงเธอกำลังคิดถึงกัน

(เพลง Mine Mine อัลบั้ม 惊叹号: 2011)

ตัวอย่างที่ 13

雨下整夜，我的爱溢出就像雨水。
ฝนตกทั้งคืน รักของฉันเอ่อล้นจนเหมือนหยาดฝน

(เพลง 七里香 อัลบั้ม 七里香: 2004)

จากตัวอย่างที่ (9) - ตัวอย่างที่ (13) นำคำศัพท์ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของมาใช้บรรยายถึง
ความหมายในแวดวงความรัก ตัวอย่างประโยคที่ (9) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “涂 (ระบายสี)” เป็นคำกริยาที่มักใช้
กับวัตถุสิ่งของ แสดงถึงกิริยาที่กระทำต่อวัตถุนั้น ความหมายประจำรูป หมายถึง ใช้สิ่งของ (ส่วนใหญ่คือแปรง
ทาสี) จุ่มลงในสีแล้วลูบ ป้าย หรือฉาบลงไปที่ติดบนพื้นผิววัตถุสิ่งของนั้น (Dictionary Editorial Office of
Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ
กับ “ความรัก” สะท้อนให้เห็นถึงการกระทำของผู้ที่มีความรัก เปรียบการสร้างความสัมพันธ์รักระหว่างคู่รัก
เหมือนการระบายสี การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่รัก เกิดจากการดูแลเอาใจใส่กันและกัน เป็นกำลังใจ
ให้กันและกัน อยู่เคียงข้างกันทั้งในยามทุกข์และในยามสุข ส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นหวานชื่น มีความสุข และมี
สีสัน ซึ่งเป็นสิ่งที่คู่รักทุกคู่ต้องการและปรารถนา เปรียบเหมือนการระบายสี แต่งแต้มสีสันที่เราชื่นชอบลงไป
บนสิ่งของ ตรงกันข้ามความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างคู่รัก เกิดจากการปล่อยปละละเลย ไม่ดูแลเอาใจใส่กันและ
กัน หรือทัศนคติของคนสองคนไม่ตรงกัน เป้าหมายในการชีวิตต่างกัน หรือในความสัมพันธ์นั้นไม่มีใครคนใด
คนหนึ่งเปลี่ยนไป ส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นมีปัญหา จืดจาง ไม่มีความสุข ขาดสีสัน ซึ่งเป็นสิ่งที่คู่รัก
ไม่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้น เปรียบเหมือนการไม่ระบายสี ไม่แต่งแต้มสีสันให้กับสิ่งของชิ้นนั้น

ตัวอย่างประโยคที่ (10) คำถ้อยคำอุปลักษณ์ “掠夺 (ฉกฉวย/ปล้น)” เป็นคำกริยาที่มักใช้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน แสดงถึงกิริยาที่กระทำต่อสิ่ง ๆ นั้น ความหมายประจำรูป หมายถึง ปล้น ปล้นสะดม (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบถึงการแย่งความรักที่คนรักเคยมีให้เราไป เหมือนการปล้นทรัพย์สินของเราไป

ตัวอย่างประโยคที่ (11) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “埋 (ฝัง)” เป็นคำกริยาที่มักใช้กับวัตถุสิ่งของ แสดงถึงกิริยาที่กระทำต่อวัตถุนั้น ความหมายประจำรูป หมายถึง คลุมด้วยดิน ทราย หิมะ ใปไม้ร่วง ฯลฯ เพื่อทำให้มองไม่เห็น (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการเลิกรา การยุติความสัมพันธ์กับคนรัก ฝ่ายที่ถูกขอยุติความสัมพันธ์ย่อมเกิดความรู้สึกเจ็บปวด เศร้า เสียใจ ผิดหวังที่ความรักจบลงและไม่สามารถเรียกร้องให้กลับคืนมาได้ เหมือนการนำสิ่งของฝังไว้ในทะเล ทะเลเป็นแหล่งน้ำเค็มซึ่งมีขนาดใหญ่และลึก หากสิ่งของถูกฝังจมลงในทะเลอันกว้างใหญ่ เป็นการยากที่จะค้นหาสิ่งนั้นจนเจอ

นอกจากนี้ในประโยคตัวอย่างที่ (11) ยังปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์อีกคำหนึ่ง “裂痕 (รอยร้าว)” เป็นคำนามใช้อธิบายลักษณะ สภาพของวัตถุ เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่มีปัญหา ความสัมพันธ์ที่ไม่เหมือนเดิม อาจเกิดจากการไม่ดูแลใส่ใจกันและกัน ละเลยความรู้สึกของกันและกัน ทำให้ความสัมพันธ์ของคู่รักมีปัญหา เหมือนสภาพสิ่งของที่มีรอยแตกร้าว ชำรุด ซึ่งอาจจะเกิดจากการใช้งานอย่างหนัก ไม่ทะนุถนอม ไม่ดูแลรักษา

ตัวอย่างประโยคที่ (12) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “满 (เต็ม)” เป็นคำคุณศัพท์ใช้อธิบายลักษณะ สภาพของวัตถุ หมายถึง เต็มไปหมด มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งบรรจุอยู่จนไม่มีที่ว่าง ไม่พร่อง (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบอารมณ์ความรู้สึกรักที่มอบให้คนรักมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม รู้สึกรักมากเหมือนหัวใจที่บรรจุความรักไว้นเต็ม ไม่มีที่ว่าง

ตัวอย่างประโยคที่ (13) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “溢 (เอ่อล้น)” เป็นคำคุณศัพท์ใช้อธิบายลักษณะ สภาพของวัตถุ หมายถึง เต็มจนไหลทะลักออกมา (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบอารมณ์ความรู้สึกรักที่มอบให้คนรักมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม รู้สึกรักมากจนเอ่อล้นใจ เปรียบเหมือนฝนที่ตกตลอดทั้งคืน ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำเพิ่มสูงขึ้นเอ่อล้นตลิ่ง

สิ่งของ (มโนทัศน์ต้นทาง)	ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)
ระบายสี แต่งแต้มสีสัน	→ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก
ฉกฉวย ปล้น	→ แย่งความรักจากคนรักที่เคยมีให้เราไป
ฝัง	→ เลิกรา ยุติความสัมพันธ์รัก
รอยร้าว	→ ความรักที่มีปัญหา
(บรรจุ) เต็ม ไม่มีที่ว่าง	→ ความรู้สึกรักที่มอบให้คนรักมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม รู้สึกรักมาก
เอ่อล้น	→ อารมณ์ความรู้สึกรักที่มอบให้คนรักมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม รู้สึกรักมากจนเอ่อล้นใจ

3. ความรัก คือ อาหาร

เมื่อนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับอาหาร รวมถึงคุณลักษณะ รสชาติของอาหาร อากัปกริยาที่เกี่ยวข้องกับการรับประทานอาหาร มาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง“อาหาร” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “อาหาร” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ อาหาร ปรากฏทั้งสิ้น 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.92 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 14

我轻轻地尝一口你说的爱我，还在回味你给过的温柔。

ฉันค่อย ๆ ลิ้มรสคำว่ารักที่เธอพร่ำบอก และยังคงวนคิดถึงความอ่อนโยนที่เธอเคยให้ไว้

(เพลง 甜甜的 อัลบั้ม 我很忙: 2007)

ตัวอย่างที่ 15

我懂了，不说了，爱淡了，梦远了。

ฉันเข้าใจแล้ว จะไม่พูดอีก รักมันจืดจางไป ผมนึกไกลห่าง

(เพลง 说好的幸福呢 อัลบั้ม 魔杰座: 2008)

ตัวอย่างที่ 16

初恋的香味就这样被我们寻回，那温暖的阳光像刚摘的新鲜草莓。

ฉันได้ตามหากลิ่นหอมแห่งรักแรกนั้นให้หวานคืนกลับ แสงตะวันอันแสนอบอุ่นนั้นดูราวกับผลสตรอว์เบอร์รีสดที่เพิ่งเด็ดมา

(เพลง 七里香 อัลบั้ม 七里香: 2004)

จากตัวอย่างที่ (14) นำคำกริยา “尝 (ชิม/ลิ้มรส)” ซึ่งเป็นคำศัพท์ในแวดวงเกี่ยวกับอาภักปกริยาที่เกี่ยวข้องกับการรับประทานอาหารมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก ถ้อยคำอุปลักษณ์ “尝 (ชิม/ลิ้มรส)” ความหมายประจำรูป หมายถึง ลองรับประทาน ทดลองให้รู้รส แยกแยะรสชาติ (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการได้สัมผัสกับความรัก การมีประสบการณ์ความรักเหมือนการลิ้มชิมรสชาติของความรัก เมื่อผู้มีความรักมีประสบการณ์ความรักที่ดี มีความสุขก็เหมือนการได้ลองลิ้มชิมรสชาติของอาหารที่อร่อย ถูกปาก ตรงกันข้ามเมื่อมีประสบการณ์ความรักที่ไม่ดี เศร้า ผิดหวัง ก็เหมือนการได้ลิ้มลองอาหารที่รสชาติไม่อร่อย ไม่ถูกปาก

จากตัวอย่างที่ (15) และตัวอย่างที่ (16) นำคำศัพท์ในแวดวงเกี่ยวกับกลิ่นและรสชาติของอาหารมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก ในประโยคตัวอย่างที่ (15) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “淡 (จืด)” เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” ใช้เปรียบเทียบกับอารมณ์ความรู้สึกคล้ายรัก ความรักอึดอัด ความสัมพันธ์ที่เหินห่าง ขาดความน่าตื่นเต้น น่าเบื่อ ความรู้สึกรักที่มีให้กันและกันลดน้อยลง ในประโยคตัวอย่างที่ (16) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “香味 (กลิ่นหอม)” เป็นกลิ่นที่น่าพึงปรารถนา กลิ่นหอมชวนดมของอาหารช่วยเพิ่มอรรถรสในการรับประทานอาหาร เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” ใช้เปรียบเทียบกับอารมณ์ความรักที่สุขสมหวัง จากตัวอย่างทั้งสองจะเห็นได้ว่า เปรียบอารมณ์ความรู้สึกเหมือนการรับรู้กลิ่นและรสชาติของอาหาร

อาหาร (มโนทัศน์ต้นทาง)	ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)
ชิม ลิ้มรส	→ ได้สัมผัสกับความรัก มีประสบการณ์ความรัก
จืด	→ อารมณ์ความรู้สึกคล้ายรัก ความรักอึดอัด
กลิ่นหอม	→ อารมณ์ความรู้สึกสุขสมหวัง

4. ความรัก คือ การเดินทาง

เมื่อนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง รวมถึงการเคลื่อนที่มาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง “การเดินทาง” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “การเดินทาง” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ การเดินทาง ปรากฏทั้งสิ้น 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.43 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 17

把安全帽戴好，不让你在爱情路上跌倒。

สวมหมวกนิรภัยให้เรียบร้อย จะไม่ยอมให้เธอล้มลงบนเส้นทางแห่งรัก

(เพลง 等你下课: 2018)

ตัวอย่างที่ 18

关于缘份的解释，我又多传了一行，你微笑浏览手机里的浪漫，原来爱情可以来得这么突然。

เกี่ยวกับคำอธิบายของพรหมลิขิตนั้น ฉันส่งข้อความเพิ่มเติมไปอีกบรรทัด เธออมยิ้มและดูข้อความ แสนโรแมนติกในโทรศัพท์มือถือ จริง ๆ แล้วความรักมักจะมาอย่างกะทันหันแบบนี้เอง

(เพลง 浪漫手机 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ 19

爱情走得太快就像龙卷风，不能承受我已无处可躲，我不要再想我不要再想，我不我不我不要再想你。

ความรักเดินเร็วเกินไปราวกับพายุทอร์นาโด จนรับมันไม่ไหว ฉันรู้ที่ซึ่งจะหลบภัย ฉันจะไม่คิดถึงอีก ไม่คิดถึงอีก ฉันจะไม่ จะไม่ จะไม่คิดถึงเธออีกต่อไป

(เพลง 龙卷风 อัลบั้ม JAY: 2000)

ตัวอย่างที่ (17) – ตัวอย่างที่ (19) นำคำศัพท์ที่อยู่ในแวดวงเกี่ยวกับการเดินทางและการเคลื่อนที่มาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก จากตัวอย่างที่ (17) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “路 (เส้นทาง)” เป็นคำนามที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการเดินทาง ความหมายประจำรูป หมายถึง ทาง ถนน ระยะทาง เส้นทาง (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก เริ่มต้นจากการก่อตัวขึ้นของความรัก และยอมปรารถนาที่จะครองรักกันให้ยืนยาว อยู่ด้วยกันไปจนตลอดรอดฝั่ง เหมือนเส้นทางของการเดินทาง ทุกการเดินทางย่อมมีจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทาง เริ่มออกเดินทางจากจุดเริ่มต้น เพื่อไปถึงจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากตัวอย่างที่ (18) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “来 (มา)” เป็นคำกริยาที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ ความหมายประจำรูป หมายถึง เคลื่อนจากที่หนึ่งไปยังสถานที่ที่ตัวผู้พูดอยู่ (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการเกิดขึ้นของความรัก ความรักก่อตัวขึ้น การมาเยือนของความรัก เมื่อความรักมาเยือน ความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนก็ได้เริ่มต้นขึ้น เปรียบเหมือนจุดเริ่มต้นของการเดินทาง เมื่อพิจารณาพร้อมกับบริบทอื่นที่ปรากฏในประโยค “原来爱情可以来得这么突然 (จริง ๆ แล้วความรักมักจะมาอย่างกะทันหันแบบนี้เอง)” เปรียบความรักก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ความรักเกิดขึ้นอย่างกะทันหันเกิดขึ้นมาแบบไม่ทันได้ตั้งตัว

จากตัวอย่างที่ (19) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “走 (เดิน)” เป็นคำกริยาที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ ความหมายประจำรูป หมายถึง เท้าของมนุษย์ นก และสัตว์เคลื่อนที่ไปข้างหน้า (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อนำมา

กล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่จบลง ความสัมพันธ์ที่จบลง การเลิกรา เหมือนจุดสิ้นสุดหรือจุดหมายปลายทางของการเดินทาง เมื่อพิจารณาพร้อมกับบริบทอื่นที่ปรากฏในประโยค “爱情走得太快就像龙卷风 (ความรักเดินเร็วเกินไปราวกับพายุทอร์นาโด)” เปรียบความรักที่จบลงอย่างรวดเร็ว ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจบลงอย่างรวดเร็ว เหมือนลมพายุทอร์นาโดที่พัดผ่านไปอย่างรวดเร็ว

การเดินทาง (มโนทัศน์ต้นทาง)	ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)
เส้นทางความรัก	→ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก
มา	→ ความรักก่อตัวขึ้น ความรักเกิดขึ้น
มาอย่างกระทันหัน	→ ความรักก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดขึ้นอย่างกระทันหัน ไม่ทันได้ตั้งตัว
เดิน	→ ความรักจบลง เลิกรา
เดินเร็วเกินไป	→ ความรักจบลงอย่างรวดเร็ว ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจบลงอย่างรวดเร็ว

5. ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ

เมื่อนามโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์หรือสิ่งที่อยู่เหนือความเป็นจริงตามธรรมชาติ ไม่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติมาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง “สิ่งเหนือธรรมชาติ” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปมาอุปไมยในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “สิ่งเหนือธรรมชาติ” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ ปรากฏทั้งสิ้น 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.95 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 20

你锁眉，哭红颜唤不回，纵然青史已经成灰，我爱不灭。

เธอขมวดคิ้ว ร้องให้พุ่มพ่ายว่าความงามไม่อาจเรียกกลับมาได้อีก แม้วันวานอดีตสลายเป็นเถ้าธุลี แต่ความรักของฉันจะไม่มีวันตาย

(เพลง 发如雪 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ 21

你的心总有个经纬度会留下，我会回到你世界，跨越爱的时差。

ใจของเธอยังคงทิ้งร่องรอยเส้นรุ้งแวงไว้อยู่ ฉันจะกลับไปยังโลกของเธอ ข้ามกาลเวลาแห่งรัก

(เพลง 爱你没差 อัลบั้ม 十二新作: 2012)

ตัวอย่างที่ (20) และตัวอย่างที่ (21) นำคำศัพท์ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่เหนือความเป็นจริงตามธรรมชาติมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก จากตัวอย่างที่ (20) สัจธรรม เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นธรรมดา เป็นความจริงที่เกิดขึ้น และเป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อนำถ้อยคำอุปลักษณ์ “不灭 (ไม่มีวันตาย/ไม่ดับสูญ/อมตะ/เป็นนิรันดร์)” มากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่มั่นคง ยั่งยืน ไม่เปลี่ยนแปลง ความรักที่เป็นอมตะ นิรันดร์ ไม่ดับสูญ จึงเป็นสิ่งที่อยู่เหนือความจริงตามธรรมชาติ

จากตัวอย่างที่ (21) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “跨越 (ข้าม)” ความหมายประจำรูป หมายถึง ข้ามขอบเขตของช่วงเวลาหรือภูมิภาค (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อใช้ร่วมกับ “时差 (ความแตกต่างของเวลาระหว่างเขตเวลาที่ต่างกัน)” “跨越时差 (ข้ามกาลเวลา)” คือ การข้ามผ่านช่วงเวลาหนึ่งไปยังอีกช่วงเวลาในเขตเวลาที่ต่างกัน เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่มั่นคงและยั่งยืน แม้จะอยู่คนละภพ ก็ข้ามผ่านกาลเวลาเพื่อเดินทางไปหาคนรัก ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่เหนือความจริงตามธรรมชาติ

สิ่งเหนือธรรมชาติ (มโนทัศน์ต้นทาง)	ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)
ไม่มีวันตาย อมตะ เป็นนิรันดร์	→ ความรักมั่นคง ยั่งยืน ไม่เปลี่ยนแปลง
ข้ามผ่านกาลเวลา	→ ความรักมั่นคง ยั่งยืน ไม่เปลี่ยนแปลง

6. ความรัก คือ การแสดง

เมื่อนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ละคร ภาพยนตร์มาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง “การแสดง” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “การแสดง” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ การแสดง ปรากฏทั้งสิ้น 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.97 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 22

让我爱上你那场悲剧，是你完美演出的一场戏，宁愿心碎哭泣 再狠狠忘记你爱过我的证据。

ให้ละครเศร้าฉากนั้นที่ฉันได้ตกหลุมรักเธอ เป็นละครฉากหนึ่งที่เธอแสดงได้อย่างดีสมบูรณ์แบบยอมเจ็บซ้ำคร่ำครวญให้ใจสลาย จากนั้นค่อยลืมหลักฐานทุกอย่างที่แสดงว่าเธอเคยรักฉันให้หมดสิ้น

(เพลง 完美主义 อัลบั้ม JAY: 2000)

ตัวอย่างที่ 23

拱廊的壁画，旧城的涂鸦，所有色彩都因为她说不出话，这爱不落幕，忘了心事的国度，你所在之处，孤单都被征服。

จิตรกรรมฝาผนังระเบียงทางเดิน กราฟฟิตีในเมืองเก่า สีสนั้ทั้งหมดนี้พุดไม่ออกก็เพราะเธอรักนี้จะไม่ปิดฉากลง ลืมเลือนเมืองที่สร้างควมร่นวายใจ ที่ที่เธออยู่ ความเหงาเดียวดายยังถูกเอาชนะ

(เพลง Mojito: 2020)

ตัวอย่างที่ (22) และตัวอย่างที่ (23) นำคำศัพท์ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับการแสดงมาใช้บรรยายถึงควมหมายในแวดวงความรัก ตัวอย่างที่ (22) นำถ้อยคำอุปลักษณ์ “悲剧 (ละครเศร้า)” และ “一场戏 (ละครฉากหนึ่ง)” มากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” ตอนจบของละครเศร้าหรือละครประเภทโศกนาฏกรรมมักจบลงด้วยความเศร้าโศก เสียใจ ผิดหวัง ตรงข้ามกับละครประเภทสุขนาฏกรรม ซึ่งตอนจบจบลงด้วยความสุข สมหวัง เมื่อนำถ้อยคำอุปลักษณ์ “悲剧 (ละครเศร้า)” มากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบเหมือนความรักที่ไม่สมหวัง ความสัมพันธ์ที่จบลงด้วยความรู้สึกเศร้าโศก เสียใจ ไม่สมหวัง

นอกจากนี้ เมื่อถ้อยคำอุปลักษณ์ “一场戏 (ละครฉากหนึ่ง)” ถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักเหมือนฉากต่าง ๆ ในละคร ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักสุดท้ายจะออกมาในรูปแบบใดขึ้นอยู่กับคนสองคน สอดคล้องกับตอนจบของละคร หากดูแลเอาใจใส่กันและกัน เติมเต็มความรักให้กันและกัน อยู่เคียงข้างกันทั้งในยามทุกข์และในยามสุข จะส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นมั่นคง หวานชื่น มีความสุข ตรงกันข้าม หากไม่ดูแลเอาใจใส่กันและกัน ปล่อยปละละเลย ก็จะส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้นมีปัญหา จืดจาง ไม่มีความสุข

ตัวอย่างที่ (23) ถ้อยคำอุปลักษณ์ “落幕 (ปิดฉาก)” ความหมายประจำรูป หมายถึง ปิดฉากในการแสดง ในรายการหรือปิดม่านหน้าเวทีเมื่อการแสดงจบลง (Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences, 2017) เมื่อนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่จบลง ความสัมพันธ์ที่จบลง การยุติความสัมพันธ์ การเลิกรา เหมือนการแสดงที่ต้องมีการเปิดฉากเพื่อเริ่มต้นการแสดง และปิดฉากเมื่อการแสดงนั้นจบลง

การแสดง (มโนทัศน์ต้นทาง)	ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)
ละครเศร้า	→ ความรักที่ไม่สมหวัง ความสัมพันธ์ที่จบลงด้วยความเศร้าโศก เสียใจ ไม่สมหวัง
ละครฉากหนึ่ง	→ เรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก
ปิดฉาก	→ การยุติความสัมพันธ์ การเลิกรา

7. ความรัก คือ ธรรมชาติ

เมื่อนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง “ธรรมชาติ” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงควมหมาย

ต้นทาง “ธรรมชาติ” ไปสู่ความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ ธรรมชาติ ปรากฏทั้งสิ้น 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.98 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 24

用南极的冰将爱结晶，我用心，永不融化的是爱你的这个决定。

ใช้น้ำแข็งจากขั้วโลกใต้ตกผลึกความรัก ฉันจะขอใช้หัวใจ สิ่งเดียวที่ไม่เคยละลายคือการตัดสินใจที่จะรักเธอ

(เพลง 爱的飞行日记 อัลบั้ม 跨时代: 2010)

ตัวอย่างที่ 25

我的温暖，你的冷漠，让爱起雾了，如果爱心画在起雾的窗，是模糊还是更清楚。

ความอบอุ่นของฉัน ความเย็นชาของเธอ พาให้รักนั้นเกิดไทม์ออกปกคลุม หากวาดรูปหัวใจบนหน้าต่างที่มีฝ้าไอน้ำเกาะอยู่ มันจะเลือนรางหรือจะยิ่งชัดเจน

(เพลง 算什么男人 อัลบั้ม 哎呦，不错哦: 2014)

ตัวอย่างที่ (24) และตัวอย่างที่ (25) นำคำศัพท์ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก จากตัวอย่างที่ (24) ถ้อยคำอุปมาอุปไมย “结晶 (ตกผลึก)” เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของการเกิดผลึกของแข็งหรือคริสตัล นิยมนำมาประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมเคมีและการวิจัยในด้านต่าง ๆ ปัจจุบันกระบวนการตกผลึกถูกนำมาใช้ประโยชน์มากมาย อาทิ การผลิตเกลือบริโภค เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการก่อตัวของความรัก ความรักต้องใช้ระยะเวลาในการก่อตัว ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาจะสั้นหรือยาวล้วนเกิดจากการสะสมความรู้สึกที่ดีที่มีให้กันและกันจนก่อตัวกลายเป็นความรัก เปรียบเหมือนการตกผลึก เมื่อเกิดกระบวนการการตกผลึกขึ้นจะก่อให้เกิดผลึกของแข็งหรือคริสตัล

จากตัวอย่างที่ (25) ถ้อยคำอุปมาอุปไมย “起雾 (เกิดหมอก/ฝ้าไอน้ำ)” เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเกิดจากอุณหภูมิของอากาศลดลง แล้วไอน้ำในอากาศควบแน่นกลายเป็นหมอก หมอกและฝ้าไอน้ำทำให้ทัศนวิสัยในการมองเห็นลดลง ทำให้มองเห็นได้ไม่ชัดเจน เมื่อถูกนำมากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบความรักที่เลือนราง ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน ไม่มั่นคงเหมือนการเกิดหมอกหรือฝ้าไอน้ำ ที่ส่งผลให้ความสามารถในการมองเห็นลดลง

ธรรมชาติ (มโนทัศน์ต้นทาง)

ตกผลึก

เกิดหมอก ฝ้าไอน้ำ

ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)

→ การก่อตัวขึ้นของความรัก

→ ความรักเลือนราง ไม่ชัดเจน

8. ความรัก คือ วิทยาศาสตร์

เมื่อนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา อุทกศาสตร์ มาใช้เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของมโนทัศน์ต้นทาง “วิทยาศาสตร์” กับมโนทัศน์ปลายทาง “ความรัก” ถ้อยคำอุปลักษณ์ในบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิดจากวงความหมายต้นทาง “วิทยาศาสตร์” ไปสู่วงความหมายปลายทาง “ความรัก” สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า ความรัก คือ วิทยาศาสตร์ ปรากฏทั้งสิ้น 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.49 ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 26

两行来自秋末的眼泪，让爱渗透了地面，我要的只是你在我身边，被伤透的心能不能够继续爱我。

น้ำตาแห่งปลายฤดูใบไม้ร่วงที่ไหลรินทั้งสองข้าง ทำให้รักไหลซึมลงสู่พื้นดิน สิ่งที่ต้องการก็แค่เพียงมีเธออยู่ข้างกาย หัวใจที่โดนทำร้ายยังจะรักฉันต่อไปได้อีกไหม

(เพลง 枫 อัลบั้ม 十一月的萧邦: 2005)

ตัวอย่างที่ (26) นำคำศัพท์ในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์มาใช้บรรยายถึงความหมายในแวดวงความรัก กระบวนการฟิสิกส์ที่สำคัญในวัฏจักรอุทกวิทยาหรือวัฏจักรน้ำสามารถแยกได้เป็น 4 ประเภท คือกระบวนการระเหย กระบวนการเกิดฝน กระบวนการซึมลงดิน และกระบวนการเกิดน้ำท่า ซึ่งกระบวนการซึมลงดินเป็นการไหลซึมของน้ำบนพื้นผิวลงสู่ชั้นน้ำใต้ดิน (Rittima, 2018, pp. 2-3) เมื่อนำถ้อยคำอุปลักษณ์ “渗透 (ซึม/แทรกซึม)” มากล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” เปรียบการเลิกรา การยุติความสัมพันธ์กับคนรัก ฝ่ายที่ถูกขอยุติความสัมพันธ์ย่อมรู้สึกผิดหวัง เสียใจจนเก็บน้ำตาไว้ไม่อยู่ที่ความรักจบลง ไปต่อไม่ได้เหมือนน้ำฝนที่ไหลซึมลงไปสู่พื้นดิน เมื่อไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำแล้ว ไม่สามารถไหลย้อนกลับได้ตามกฎแรงโน้มถ่วงของโลก

วิทยาศาสตร์ (มโนทัศน์ต้นทาง)

ซึมลงดิน

ความรัก (มโนทัศน์ปลายทาง)

→ เลิกรา ยุติความสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ภาษาที่แสดงอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของโจวเจี๋ยหลุนจำนวน 169 เพลง ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจำนวน 67 ครั้ง สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักทั้งหมด 8 ประเภท โดยเรียงลำดับตามจำนวนที่ปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. [ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต] 2. [ความรัก คือ สิ่งของ] 3. [ความรัก คือ อาหาร] 4. [ความรัก คือ การเดินทาง] 5. [ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ] 6. [ความรัก คือ การแสดง] 7. [ความรัก คือ ธรรมชาติ] 8. [ความรัก คือ วิทยาศาสตร์] ตามลำดับ โดยสรุปในรูปของตารางได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปความถี่การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ตามประเภทของอุปลักษณ์

ที่	ประเภทอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1	ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต	19	28.35
2	ความรัก คือ สิ่งของ	16	23.88
3	ความรัก คือ อาหาร	10	14.92
4	ความรัก คือ การเดินทาง	9	13.43
5	ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ	6	8.95
6	ความรัก คือ การแสดง	4	5.97
7	ความรัก คือ ธรรมชาติ	2	2.98
8	ความรัก คือ วิทยาศาสตร์	1	1.49
	รวม	67	100

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงทั้ง 8 ประเภทตามที่ได้กล่าวมานั้นมีการถ่ายโยงความคิดจากแวดวงความหมายต้นทาง คือ รูปภาษาที่นำมาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ ไปสู่แวดวงความหมายปลายทาง คือ ความรัก โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวมีลักษณะหรือคุณสมบัติบางประการที่สอดคล้องกับ “ความรัก”

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “สิ่งมีชีวิต” กับ “ความรัก” เช่น ความรักมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะกับมนุษย์ การได้รับความรักที่ดีจากคนรัก มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันย่อมนำมาซึ่งความสุขและส่งผลให้มีความสุขทางจิตที่ดี สอดคล้องกับการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายซึ่งมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิต เมื่อระบบภายในร่างกายทำงานปกติ ส่งผลให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ [ความรัก คือ สิ่งของ] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “สิ่งของ” กับ “ความรัก” เช่น พฤติกรรมและการกระทำที่มีต่อคนรักมีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก สอดคล้องกับการกระทำที่กระทำต่อสิ่งของ ทำให้สิ่งของนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ [ความรัก คือ อาหาร] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “อาหาร” กับ “ความรัก” เช่น อารมณ์ ความรู้สึกและอาการที่เกิดจากความรักนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งสุข เศร้า สมหวัง ผิดหวัง สอดคล้องกับความหลากหลายของกลิ่นและรสชาติของอาหาร อาทิ กลิ่นหอม รสหวาน รสขม รสจืด [ความรัก คือ การเดินทาง] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “การเดินทาง” กับ “ความรัก” เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักย่อมปรารถนาที่จะครองรักกันให้ยืนยาว อยู่ด้วยกันไปจนตลอดรอดฝั่ง สอดคล้องกับการเดินทางไปไหนสักแห่งย่อมปรารถนาที่จะเดินทางไปให้ถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย [ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “สิ่งเหนือธรรมชาติ” กับ “ความรัก” เช่น การแสดงถึงความรักที่มีต่อคนรักว่าเป็นรักที่มั่นคง ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่เหนือความเป็นจริงตามธรรมชาติ ความเป็นอมตะ นิรันดร์ ไม่ดับสูญล้วนเป็นสิ่งที่ไม่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ [ความรัก คือ การแสดง] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “การแสดง”

กับ “ความรัก” เช่น รักเป็นเรื่องราวความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคน สอดคล้องกับละครที่ต้องมีพระเอกนางเอก ซึ่งถือเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักสุดท้ายจะออกมาในรูปแบบใดขึ้นอยู่กับคนสองคน สอดคล้องกับตอนจบของละคร ละครประเภทโศกนาฏกรรมตอนจบมักจบลงด้วยความเศร้าโศก เสียใจ ผิดหวัง ตรงข้ามกับละครประเภทสุขนาฏกรรม ซึ่งตอนจบจบลงด้วยความสุข สมหวัง [ความรัก คือ ธรรมชาติ] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “ธรรมชาติ” กับ “ความรัก” เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับความรักหรือความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก สอดคล้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น [ความรัก คือ วิทยาศาสตร์] มีการเชื่อมโยงลักษณะและคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกันระหว่าง “วิทยาศาสตร์” กับ “ความรัก” เช่น การยุติสัมพันธ์ระหว่างคู่รักย่อมมีฝ่ายหนึ่งารู้สึกผิดหวัง เสียใจที่ความรักจบลง ไปต่อไม่ได้ สอดคล้องกับกระบวนการซึมลงดิน เมื่อน้ำฝนไหลซึมลงไปสู่พื้นดินแล้ว ก็ไม่สามารถไหลย้อนกลับขึ้นมาได้ตามกฎแรงโน้มถ่วงของโลก

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รักมีคุณสมบัติหรือลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้ง 8 ประเภทในมุมมองของผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ใช้ภาษา ซึ่งถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นระบบความคิดและมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ใช้ภาษาทั้งที่เป็นมุมมองความรักในเชิงบวก ความสัมพันธ์รักที่สุขสมหวัง และมุมมองความรักในเชิงลบ ความสัมพันธ์รักที่มีปัญหา ไม่สมหวัง การเลิกรา การแอบรักข้างเดียว

นอกจากนี้ ผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในงานวิจัยชิ้นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu (2015) Du (2015) Liao (2018) และ Wei (2016) ที่นำเอาคำที่อยู่ในแวดวงความหมายเกี่ยวกับการเดินทางมาเปรียบกับความรัก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu (2015) และ Wei (2016) ที่นำเอาคำที่อยู่ในแวดวงความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต มนุษย์ และวัตถุสิ่งของมาเปรียบกับความรัก รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wei (2016) และ Liao (2018) ที่นำเอาคำที่อยู่ในแวดวงความหมายเกี่ยวกับอาหารมาเปรียบกับความรัก แต่ทว่าเลือกใช้คำที่นำมาเป็นถ้อยคำอุปลักษณ์เปรียบกับความรักแตกต่างกัน โดยที่ถ้อยคำอุปลักษณ์เหล่านั้นยังคงเป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์หรือแวดวงความหมายเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในงานวิจัยชิ้นนี้ก็ยังมีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu (2015) Du (2015) และ Wei (2016) ที่นำเอาคำนามที่อยู่ในแวดวงความหมายเกี่ยวกับการเดินทาง “路 (เส้นทาง)” มาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์กล่าวเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก และมีส่วนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wei (2016) ที่นำเอา “心 (ใจ)” ซึ่งเป็นอวัยวะภายในร่างกายของสิ่งมีชีวิตมาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์กล่าวเปรียบเทียบกับความรัก ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้ผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนมีส่วนที่คล้ายคลึงกันนั้นเกิดจากระบบความคิด สิ่งแวดล้อม สภาพสังคม รวมถึงประสบการณ์ของผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ใช้ภาษาที่มีต่อสิ่งมีชีวิต มนุษย์ วัตถุสิ่งของ อาหาร การเดินทาง ฯลฯ มีความคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความคิดระหว่างความรักกับสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นซึ่งมีลักษณะหรือคุณสมบัติบางประการที่สอดคล้องกับความรัก

และจากผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงจีนของโจวเจี๋ยหลุนมีส่วนที่สอดคล้องกับอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงไทย ซึ่งผลการศึกษานี้มีส่วนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dittakit และ Burapacheep (2012) และ Klindej และ Rodsap (2019) ที่พบอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [ความรัก คือ อาหาร] นำเอารสชาติอาหารมาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณะกล่าวเปรียบเทียบกับความรู้สึกและอาการที่เกิดจากความรัก และยังมีส่วนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dittakit และ Burapacheep (2012) ที่พบอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [ความรัก คือ การแสดง] เปรียบเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักเป็นเหมือนดังละคร รวมถึงมีส่วนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Muangkaew และ Nitnara (2019) ที่พบอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [ความรัก คือ ธรรมชาติ] เปรียบความรักเป็นเหมือนดังหมอก แต่กลับเปรียบถึงความรักในความหมายที่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้เปรียบความรักที่เลื่อนราง ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักที่คลุมเครือเหมือนการเกิดหมอกหรือฝ้าไอน้ำ ส่วนงานวิจัยของ Muangkaew และ Nitnara เปรียบการมีความรักที่ดีทำให้เกิดความสุขใจ เหมือนการได้สัมผัสไอหมอกแล้วทำให้รู้สึกสดชื่น ปรากฏการณ์ทางภาษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันของระบบความคิดและมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษาในสังคมจีนและผู้ใช้ภาษาในสังคมไทย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Li (2001, p. 80) ที่กล่าวว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในภาษาต่าง ๆ มีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก เนื่องจากพฤติกรรมและกิจกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เองนั้นมีความคล้ายคลึงกันมาก แนวคิดอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์นี้จึงพบเห็นได้เป็นสากล อย่างไรก็ตาม อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในภาษาจีนและภาษาไทยก็มีส่วนที่แตกต่างกัน เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ รวมถึงปัจจัยทางธรรมชาติ (เช่น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์) ปัจจัยทางสังคม (เช่น ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตำนานเล่าขาน ความเชื่อ) และปัจจัยทางด้านความคิด (เช่น ระบบวิถีคิดของมนุษย์) (Bai, 2013, p. 36)

เมื่อพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณะตามชนิดของคำ พบว่าถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏในบทเพลงส่วนใหญ่เป็นคำกริยา รองลงมา คือ คำคุณศัพท์ และคำนามปรากฏน้อยที่สุด โดยสรุปในรูปของตารางได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปจำนวนถ้อยคำอุปลักษณะตามชนิดของคำ

ที่	ชนิดของคำ	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
1	คำกริยา	43	70.49
2	คำคุณศัพท์	11	18.03
3	คำนาม	7	11.47
	รวม	61	100

ถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏในบทเพลงส่วนใหญ่เป็นคำกริยา ปรากฏทั้งสิ้น 43 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.49 อาทิ คำกริยาที่ใช้แสดงภาวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น 缺氧 (ขาดออกซิเจน/ขาดอากาศหายใจ) คำกริยาที่มักจะใช้กับวัตถุสิ่งของที่เป็นรูปธรรม เช่น 涂 (ระบายสี) คำกริยาที่แสดงปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น 结晶 (ตกผลึก) รองลงมา คือ คำคุณศัพท์ ปรากฏทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 18.03 อาทิ คำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายลักษณะของสิ่งมีชีวิต เช่น 年轻 (เด็ก/วัยรุ่น) คำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายรสชาติอาหาร เช่น “淡 (จืด)”

ส่วนคำนามปรากฏน้อยที่สุด จำนวน 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.47 อาทิ คำนามที่ใช้อธิบายกลิ่นของอาหาร เช่น “香味 (กลิ่นหอม)” คำนามที่ใช้อธิบายลักษณะ สภาพของวัตถุ เช่น “裂痕 (รอยร้าว)” คำนามที่เกี่ยวข้องกับการแสดง เช่น “悲剧 (ละครเศร้า)” คำนามที่เกี่ยวกับอวัยวะของสิ่งมีชีวิต เช่น “心 (ใจ)” นอกจากนี้ยังพบว่าในบทเพลงมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์บางถ้อยคำมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ถ้อยคำเดียวกันที่ปรากฏในบทเพลงคนละบทเพลง จะแสดงถึงความหมายที่แตกต่างกัน อาทิ ถ้อยคำอุปลักษณ์ “年轻 (เด็ก/วัยรุ่น)” ปรากฏในบทเพลง《手写的从前》และ《听见下雨的声音》ถึงแม้ว่าทั้งสองบทเพลงต่างนำถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับ “ความรัก” แต่กลับเปรียบถึงความรักในความหมายที่แตกต่างกัน “年轻” ที่ปรากฏในบทเพลง《手写的从前》เปรียบถึงความรักที่ไม่มั่นคง ความรักที่ผิวเผิน แต่ “年轻” ที่ปรากฏในบทเพลง《听见下雨的声音》เปรียบถึงความรักที่สดใส มีชีวิตชีวา มีความสุข ความรู้สึกรักยังคงเหมือนช่วงแรก ๆ ที่รักกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Liu (2015) ที่พบปรากฏการณ์การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ถ้อยคำเดียวกันแสดงความหมายต่างกันเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงมักนำสิ่งที่ป็นรูปธรรม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สิ่งที่อยู่รอบตัวที่มีลักษณะบางประการสอดคล้องกับความรักมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับความรัก ทำให้เข้าใจและเข้าถึงความหมายของความรักซึ่งเป็นนามธรรม เป็นสิ่งที่ดูซับซ้อน เข้าใจได้ยากผ่านสิ่งที่อยู่รอบตัวที่เป็นรูปธรรมและเข้าใจได้ง่าย อาทิ การนำถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตมาเปรียบเทียบกับความรัก เช่น นำเอาคำกริยา “缺氧 (ขาดออกซิเจน/ขาดอากาศหายใจ)” มาเปรียบกับความรัก ทำให้เห็นภาพของความรักที่ไม่สมหวัง ขาดการดูแลเอาใจใส่เหมือนดังสิ่งมีชีวิตที่ร่างกายขาดออกซิเจน การนำถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งของมาเปรียบเทียบกับความรัก เช่น นำเอาคำนาม “裂痕 (รอยร้าว)” มาเปรียบกับความรัก ทำให้เห็นภาพของความสัมพันธ์รักที่เปราะบาง มีปัญหาเหมือนดังวัตถุสิ่งของที่มีรอยแตกร้าว การนำถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับการแสดงมาเปรียบเทียบกับความรัก เช่น นำเอาคำกริยา “落幕 (ปิดฉาก)” มาเปรียบกับความรัก ทำให้เห็นภาพของความสัมพันธ์รักที่จบลง การยุติความสัมพันธ์ การเลิกราเหมือนดังการปิดฉากเมื่อการแสดงจบลง ซึ่งการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว หรือสิ่งที่อยู่รอบตัวมาเปรียบเทียบกับความรักในมุมมองของผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ใช้ภาษานั้นสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าโดยทั่วไปมนุษย์จะทำความเข้าใจสิ่งที่ไม่คุ้นเคยหรือเข้าใจยากผ่านอีกสิ่งหนึ่งที่จับต้องได้ รับรู้ได้ง่ายกว่า มองเห็นเชิงกายภาพได้ชัดเจนกว่า (Lakoff & Johnson, 2003) ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงยังสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ประพันธ์หรือผู้ใช้ภาษาที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อยู่รอบตัว สิ่งที่อยู่ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต มนุษย์ วัตถุสิ่งของ และอาหาร โดยนำสิ่งที่กล่าวมานี้มาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์กล่าวเปรียบเทียบกับความรัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ที่มองว่า อุปลักษณ์สามารถสะท้อนระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาในสังคมจากการศึกษาการใช้ภาษาของมนุษย์ในสังคมนั้นได้ และผู้วิจัยเห็นว่า การใช้ภาษาเปรียบเทียบกับแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในบทเพลงทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของบทเพลงได้ง่ายยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ฟังเกิดมโนภาพ เกิดจินตนาการ และเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น

สรุป

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจีนของโจวเจียหลุนและศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ใช้ภาษา ผลการศึกษาพบว่าการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงจำนวน 67 ครั้ง สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรัก 8 ประเภท โดยเรียงลำดับตามจำนวนที่ปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. [ความรัก คือ สิ่งมีชีวิต] 2. [ความรัก คือ สิ่งของ] 3. [ความรัก คือ อาหาร] 4. [ความรัก คือ การเดินทาง] 5. [ความรัก คือ สิ่งเหนือธรรมชาติ] 6. [ความรัก คือ การแสดง] 7. [ความรัก คือ ธรรมชาติ] 8. [ความรัก คือ วิทยาศาสตร์] อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของผู้ใช้ภาษาทั้งที่เป็นมุมมองความรักในเชิงบวกและมุมมองความรักในเชิงลบ เมื่อพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณ์ตามชนิดของคำ พบว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงส่วนใหญ่เป็นคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนาม ตามลำดับ และยังพบว่าในบทเพลงมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์บางถ้อยคำมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ถ้อยคำเดียวกันที่ปรากฏในบทเพลงคนละบทเพลง แสดงถึงความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ก็นำสิ่งที่ป็นรูปธรรม สิ่งที่อยู่รอบตัวที่มีลักษณะบางประการสอดคล้องกับความรักมาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ ทำให้เข้าใจและเข้าถึงความหมายของความรักผ่านลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงยังสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต มนุษย์ วัตถุสิ่งของ และอาหาร โดยนำสิ่งที่กล่าวมานี้มาใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์กล่าวเปรียบเทียบกับความรัก นอกจากนี้ ผลการศึกษานี้ยังมีประโยชน์ต่อวงการศึกษามานุษยวิทยา ทำให้เข้าใจและเข้าถึงความหมายที่ผู้ใช้ภาษาชาวจีนนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบกับความรัก รวมถึงเข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของชาวจีนผ่านบทเพลง

เอกสารอ้างอิง

- Bai, J. (2013). Differences in the degree of similarity between English and Chinese love metaphors [英汉爱情隐喻相似性程度的差异]. *Journal of Inner Mongolia Radio & TV University*, (2), 34-36.
- Chaikée, P., & Kaeowichian, C. (2018). Analysis of the concepts and the arts of language usage in Thai folk songs composed by Sala Khunnawudh [วิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดยสลา คุณวุฒิ]. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 20(1), 87-96.
- Dictionary Editorial Office of Institute of Languages, Chinese Academy of Social Sciences. (2017). *Modern Chinese Dictionary* (7thed.) [现代汉语词典 (第7版)]. The Commercial Press.
- Dittakit, A., & Burapachee, T. (2012). Conceptual metaphors in the love songs composed by Nitipong Hornak [อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ในบทเพลงความรักที่ประพันธ์โดย นิติพงษ์ ห่อนาค]. *Proceedings of 50th Kasetsart University Annual Conference: Education, Economics and Business Administration, Humanities and Social Sciences* (pp. 337-346).
- Du, X. (2015). *The contrastive study of love metaphor in English and Chinese songs* [英汉歌曲爱情隐喻对比研究] (Master of Arts thesis, Jilin University).
- Klindej, K., & Rodsap, N. (2019). Conceptual metaphors of love in composed of Keaw Achariyakul's songs [อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ประพันธ์โดย แก้ว อัจฉริยะกุล]. *MangraiSaen Journal*, 7(2), 33-44.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by*. University of Chicago.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphor we live by* (2nded.). University of Chicago.
- Li, G. (2001). *Figures and vocabulary* [辞格与词汇]. Shanghai Foreign Language Education Press.
- Liao, H. (2018). Love metaphors in Chinese popular songs in the cognitive perspective [从认知视角看中文流行歌曲的爱情隐喻]. *Modern Music*, (8), 140-143.
- Liu, Y. (2015). *Metaphor study of Faye Wong's songs* [王菲歌词中的隐喻现象研究] (Master of Arts thesis, Northeast Normal University).

- Muangkaew, N., & Nitnara, A. (2019). Love metaphors in the lyrics of Thongchai McIntyre [อุปลักษณความรักในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์]. *Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao*, 9(1), 108-124.
- National Geographic. (2019). *Digestive system: Organs in the digestive system* [ระบบทางเดินอาหาร : อวัยวะในระบบทางเดินอาหาร].
<https://ngthai.com/science/21292/digestivesystem>
- Rittima, A. (2018). *Hydrology* [อุทกวิทยา]. Faculty of Engineering, Mahidol University.
- Royal Institute. (2013). *Royal Institute Dictionary 2011* (2nded.) [พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2)]. Royal Institute.
- Wei, Y. (2016). A comparative analysis of love metaphors in Chinese and Thai lyrics [汉泰语歌词中爱情隐喻的对比分析]. *Education Modernization*, (19), 237-240.